

ЕКОЛОГІЯ ГЛОБАЛЬНА — розділ **екології**, що вивчає глобальну екосистему — **біосферу** — її будову, функціональну суть, особливості розвитку, самоорганізації і саморегуляції, реагування на збурювальний вплив виробничої діяльності людини; розробляє прогнози антропогенних змін у ній та обґрунтовує напрями такої діяльності з метою запобігання негативним змінам і забезпечення сприятливих умов для існування всього живого на Землі. Ключовим в Е. г. є уявлення про біосферу як цілісну живу систему, центр організатор котрої, за визначенням **В. Вернадського**, — жива речовина — сукупність усіх живих істот на планеті. Осн. завдання Е. г.: оцінка таких антропоген. змін у біосфері, косміч. середовищі її існування та довкіллі, як руйнування озон. шару, потепління, зміни лісистості й спустелення, дегуміфікація та ерозія ґрунтів, втрати площ родючих земель, екол. потенціалу екосистем, забруднення атмосфери, гідросфери й

ґрунтів, швидкий приріст чисельності населення, дефіцит продуктів харчування тощо. В умовах глобалізації екол., екон. і соц. процесів Е. г. увійшла до єдиного екол.-соц.-екон. н.-д. і вироб. комплексу, завданням якого є пізнання структурно-функціон. організації соціосфери (її компонентом стала біосфера) й обґрунтування глобал. системи упр. біосфер. та геосоціосистем. процесами й сталим розвитком в інтересах людства.

Рекомендована література

1. Будыко М. И. Глобальная экология. Москва, 1977;
2. Голубець М. А. Від біосфери до соціосфери. Л., 1997;
3. Програма дій. Порядок денний на XXI століття. К., 2000;
4. Голубець М. А. Екосистемологія. Л., 2000.

М. А. Голубець

Бібліографічний опис:

Екологія глобальна / М. А. Голубець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18699>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).